

Έκφραση Έκθεση

Β' Λυκείου

- Οδηγίες για τις απαντήσεις στις ασκήσεις Α, Β, Γ
- Αναλυτική θεωρία του σχολικού βιβλίου
- Ασκήσεις εμπέδωσης της θεωρίας
- Ανάλυση 23 θεματικών ενοτήτων
- 23 κριτήρια αξιολόγησης
- Απαντήσεις του σχολικού βιβλίου

Κάθε γνήσιο αντίτυπο φέρει την υπογραφή των συγγραφέων

ISBN 978-960-456-403-3

© Copyright: Ν. Α. Αγγελίδου, Α. Δ. Σιάτρα, Εκδόσεις ΖΗΤΗ, Θεσσαλονίκη, 2013

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του ελληνικού νόμου (Ν.2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Φωτοστοιχειοθεσία

Εκτύπωση

Βιβλιοδεσία

Π. ΖΗΤΗ & Σια ΟΕ

18ο χλμ Θεσ/νίκης-Περαίας

Τ.Θ. 4171 • Περαία Θεσσαλονίκης • Τ.Κ. 570 19

Τηλ.: 2392.072.222 - Fax: 2392.072.229 • e-mail: info@ziti.gr

www.ziti.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ:

Αρμενοπούλου 27, 546 35 Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310.203.720, Fax: 2310.211.305 • e-mail: sales@ziti.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΩΛΗΣΗ ΛΙΑΝΙΚΗ-ΧΟΝΔΡΙΚΗ

Χαριλάου Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα

Τηλ.-Fax: 210.3816.650 • e-mail: athina@ziti.gr

ΣΤΟΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ - ΕΝΩΣΗ ΕΚΔΟΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ:

Πεσμαζόγλου 5, 105 64 Αθήνα • Τηλ.-Fax: 210.3211.097

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ: www.ziti.gr

Πρόλογος

Το μάθημα της Έκφρασης-Έκθεσης αποτελεί ένα από τα βασικά μαθήματα για τους μαθητές του Λυκείου όλων των κατευθύνσεων, καθώς δε στοχεύει μόνο στη διδασκαλία γραμματικών και συντακτικών κανόνων, αλλά κυρίως στην ανάπτυξη τεκμηριωμένων κρίσεων και επιχειρημάτων από την πλευρά των μαθητών για επίκαιρα ζητήματα σύγχρονου κοινωνικού προβληματισμού.

Ωστόσο, το συγκεκριμένο μάθημα αντιμετωπίζεται, πολλές φορές, με φόβο και ανασφάλεια από τους μαθητές, καθώς θεωρούν πως αυτό που αξιολογείται είναι η προσωπική τους άποψη και όχι το επίπεδο της επιχειρηματολογίας τους.

Γι' αυτό τον λόγο, στόχος του συγκεκριμένου βιβλίου, εκτός από την παρουσίαση των θεματικών ενοτήτων που περιλαμβάνονται στο σχολικό εγχειρίδιο της Β' Λυκείου, είναι κυρίως η ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών να διατυπώνουν ορθά τις απόψεις τους σε ένα γραπτό κείμενο, όχι μόνο μέσω των επιχειρημάτων που καταγράφονται στο βιβλίο, αλλά και μέσω του υλικού που παρατίθεται στο συνοδευτικό cd-rom, που στόχο έχει τον εμπλουτισμό των νοητικών παραστάσεών τους. Παράλληλα, το βιβλίο αποτελεί έναν χρήσιμο οδηγό για τον εκπαιδευτικό, καθώς, εκτός από τη μεθοδολογία επίλυσης των ασκήσεων και τα κριτήρια αξιολόγησης που μπορεί να αξιοποιήσει στη διδασκαλία του, στο συνοδευτικό cd-rom παρέχεται υλικό το οποίο μπορεί να ενταχθεί ως στοιχείο αφόρμησης της διδασκαλίας των επιμέρους θεματικών ενοτήτων του μαθήματος.

Αναλυτικότερα, το βιβλίο περιλαμβάνει:

- οδηγίες για την άσκηση Α,
- οδηγίες για τις ασκήσεις Β,
- οδηγίες για την άσκηση Γ,
- μεθοδολογία απαντήσεων σε όλες τις ασκήσεις,
- αναλυτική παρουσίαση της θεωρίας του σχολικού βιβλίου,
- ασκήσεις εμπέδωσης της θεωρίας,
- ανάλυση 23 θεματικών ενοτήτων,
- 23 κριτήρια αξιολόγησης,
- απαντήσεις των ασκήσεων του σχολικού βιβλίου.

Το συνοδευτικό CD-ROM περιέχει

- ενδεικτικές απαντήσεις των κριτηρίων αξιολόγησης,
- παράλληλα κείμενα για όλες τις θεματικές ενότητες,
- πρόσθετο υλικό (ήχος, βίντεο κ.λπ.) σχετικό με τις θεματικές ενότητες της Β' Λυκείου.

Σεπτέμβριος 2013
Αγγελίδου Νατάσα,
Σιάτρα Άννα

Περιεχόμενα

A. Θεωρία

Οδηγίες για την άσκηση Α	13
1. Διάγραμμα κειμένου	13
2. Περίληψη	20
Α. Οδηγίες για εκτενή περίληψη ενός κειμένου	20
Β. Οδηγίες περίληψης μιας συνέντευξης	24
Γ. Οδηγίες για συνοπτική περίληψη ενός κειμένου	26
Οδηγίες για τις ερωτήσεις της ομάδας Β	29
1. Ανάπτυξη παραγράφου	29
Οδηγίες για τον σχολιασμό της άποψης του συγγραφέα	30
Οδηγίες για την ανάπτυξη μιας πρότασης με συγκεκριμένο τρόπο ανάπτυξης παραγράφου	31
Οδηγίες για την ανασκευή μιας πρότασης/άποψης του συγγραφέα	33
Διαμόρφωση επιχειρημάτων	34
2. Οργάνωση του λόγου	36
2.1 Δομικά στοιχεία της παραγράφου	36
2.2 Τρόποι ανάπτυξης της παραγράφου	39
2.3 Η αλληλουχία ενός κειμένου	46
2.3.1. Η συνοχή	46
2.3.2. Η συνεκτικότητα	48
3. Χρήση της γλώσσας	51
3.1 Λειτουργίες της γλώσσας	51
3.2 Σύνταξη	52
3.3 Σύνδεση προτάσεων	53
3.4 Δευτερεύουσες προτάσεις	54
3.4.1. Αναφορικές προτάσεις	56
3.5 Ρηματικές εγκλίσεις	58

3.6 Ρηματικά πρόσωπα	58
3.7 Τιτλοφόρηση κειμένου	60
3.8 Σημεία στίξης	60
Οδηγίες για την άσκηση Γ	63
1. Κειμενικά είδη	63
Α. Άρθρο	63
Β. Επιστολή	64
Γ. Ομιλία	64
Δ. Αποδεικτικό δοκίμιο	65
Ε. Ημερολόγιο	65
2. Παραγωγή λόγου	66
Α. Επεξεργασία ενός θέματος	66
Β. Ο πρόλογος στην έκθεση	67
Γ. Η επιχειρηματολογία στο κύριο μέρος	68
Δ. Η μεταβατική παράγραφος	76
Ε. Ο επίλογος	77
Η θεωρία του σχολικού βιβλίου	79
Μέρος Α: Η είδηση	79
Μέρος Β: Βιογραφικά είδη	86
Μέρος Γ: Παρουσίαση – Κριτική	92
Ασκήσεις για την εμπέδωση της θεωρίας του σχολικού βιβλίου	94

Β. Θεματικές ενότητες και κριτήρια αξιολόγησης

1. Κράτος – Νεοέλληνες	103
Κριτήριο αξιολόγησης	106
2. Λακωνικότητα – Αρκτικόλεξα	109
Κριτήριο αξιολόγησης	111
3. Ελεύθερος χρόνος – Ψυχαγωγία	113
Κριτήριο αξιολόγησης	117
4. Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	119

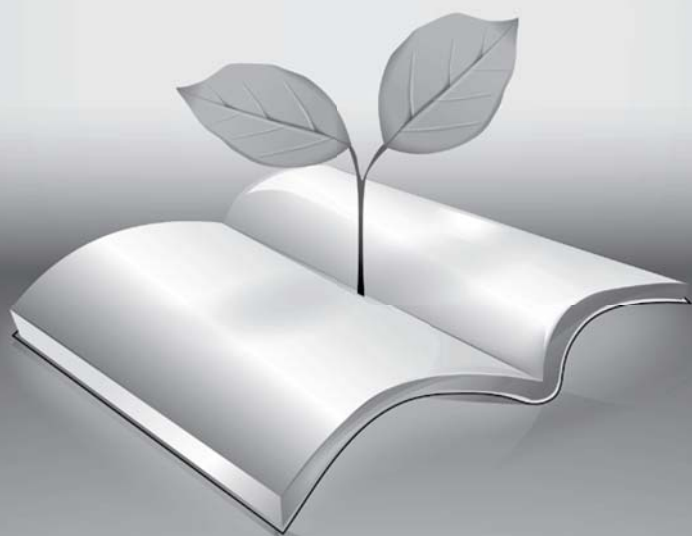
Κριτήριο αξιολόγησης	123
5. Τύπος	125
Κριτήριο αξιολόγησης	127
6. Δημοσιογραφική Δεοντολογία	129
Κριτήριο αξιολόγησης	131
7. Πληροφόρηση – Παραπληροφόρηση	133
Κριτήριο αξιολόγησης	135
8. Βιβλίο – Ηλεκτρονικό βιβλίο	139
Κριτήριο αξιολόγησης	142
9. Ριάλιτι τηλεπαιχνίδια	145
Κριτήριο αξιολόγησης	148
10. Πληροφορική – Διαδίκτυο	151
Κριτήριο αξιολόγησης	154
11. Διαφήμιση	157
Κριτήριο αξιολόγησης	158
12. Επάγγελμα – Εργασία – Επαγγελματικός προσανατολισμός	161
Κριτήριο αξιολόγησης	165
13. Εξειδίκευση	167
Κριτήριο αξιολόγησης	168
14. Ανεργία	171
Κριτήριο αξιολόγησης	174
15. Τηλεργασία	177
Κριτήριο αξιολόγησης	179
16. Ρατσισμός	181
Κριτήριο αξιολόγησης	186
17. Στερεότυπα	189
Κριτήριο αξιολόγησης	192
18. Άτομα με Ειδικές Ανάγκες	195
Κριτήριο αξιολόγησης	198
19. Παράδοση	201
Κριτήριο αξιολόγησης	203

20. Τέχνη	207
Κριτήριο αξιολόγησης	212
21. Κριτική – Αμφιβολία	215
Κριτήριο αξιολόγησης	218
22. Αυτογνωσία – Αυτοκριτική	221
Κριτήριο αξιολόγησης	223
23. Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση	227
Κριτήριο αξιολόγησης	230

Γ. Απαντήσεις στις ασκήσεις του σχολικού βιβλίου

Μέρος Α: Η είδηση	235
Μέρος Β: Βιογραφικά είδη	267
Μέρος Γ: Παρουσίαση – Κριτική	295
Μέρος Δ: Σημειώσεις – Περίληψη	339
Βιβλιογραφία	358

Θεωρία

Οδηγίες απαντήσεων στις ασκήσεις Α, Β & Γ ομάδας

Οδηγίες για την άσκηση Α

Η άσκηση Α σχετίζεται με την κατανόηση του γραπτού κειμένου που έχει δοθεί στους μαθητές και τον εντοπισμό των ουσιωδών στοιχείων του. Οι ασκήσεις που ελέγχουν το επίπεδο κατανόησης του γραπτού κειμένου σχετίζονται με:

- τη δημιουργία διαγράμματος του κειμένου που έχει δοθεί,
 - την περιληπτική απόδοση του αρχικού κειμένου
- και βαθμολογούνται με 25 μονάδες.

1. Διάγραμμα κειμένου

Για τη συγγραφή οποιουδήποτε κειμένου είναι απαραίτητη η κατάρτιση ενός διαγράμματος. Το διάγραμμα βοηθάει τον συγγραφέα να οργανώσει κατάλληλα τα επιχειρήματα που πρόκειται να αναπτύξει, ώστε αυτά να είναι δομημένα με λογική σειρά και η κάθε ιδέα να οδηγεί ομαλά στην επόμενη. Το διάγραμμα, δηλαδή, συμβάλλει στη συνοχή και τη συνεκτικότητα ενός κειμένου.

Τη διαδικασία κατάρτισης ενός διαγράμματος είναι απαραίτητο να τη γνωρίζει ο μαθητής, καθώς θα τον βοηθήσει όχι μόνο στην οργάνωση των δικών του γραπτών κειμένων, αλλά και γιατί αποτελεί μία από τις ασκήσεις Α. Επιπλέον, το διάγραμμα βοηθά τον μαθητή να κατανοήσει σε βάθος τη σκέψη του συγγραφέα, με

αποτέλεσμα να εντοπίζει τη βασική επιχειρηματολογία ενός κειμένου, ώστε η περίληψή του να καθίσταται πιο εύκολη.

Οποιοδήποτε γραπτό κείμενο είναι ένα κείμενο με αρχή (πρόλογος), μέση (κύριο μέρος) και τέλος (επίλογος) όπου είναι κατάλληλα οργανωμένα τα παρακάτω στοιχεία:

- το θέμα του κειμένου,
- η θέση του συγγραφέα,
- το υλικό που αξιοποιείται, ώστε να στηριχθούν κατάλληλα οι ιδέες.

Κατά την κατάρτιση ενός διαγράμματος, λοιπόν, ο μαθητής πρέπει να εντοπίζει:

Θέμα

- Το θέμα μπορεί εύκολα να το αναζητήσει κανείς από τον τίτλο του κειμένου και από τον πρόλογο.
- Προσοχή, όταν διατυπώνεται το θέμα του κειμένου, πρέπει να διατυπώνεται χωρίς θετική ή αρνητική αξιολόγηση.

Θέση/άποψη

- Η θέση του συγγραφέα είναι η θετική ή η αρνητική άποψη που έχει για το θέμα.
- Σχηματικά, ο μαθητής, για να εντοπίσει τη θέση του συγγραφέα, μπορεί να βάλει θετικό ή αρνητικό πρόσημο στο θέμα του κειμένου, ανάλογα με τον τρόπο που το προσεγγίζει ο συγγραφέας.

Επιχειρήματα/ Επιμέρους θέματα

- Τα επιχειρήματα είναι οι ιδέες που αξιοποιεί ο συγγραφέας, ώστε να στηρίξει την αρχική του θέση.
- Οι ιδέες χωρίζονται σε κύριες και δευτερεύουσες.

Η διαδικασία που μπορεί να ακολουθήσει ο μαθητής κατά την κατάρτιση ενός διαγράμματος ακολουθεί τα παρακάτω βήματα:

- ① Καταγραφή του τίτλου ή του θέματος του κειμένου.
- ② Εντοπισμός της θέσης του συγγραφέα, η οποία, συνήθως, αποκαλύπτεται από τον πρόλογο.
- ③ Εντοπισμός των βασικών επιχειρημάτων με τα οποία στηρίζει ο συγγραφέας τη θέση του. Τα επιχειρήματα δεν είναι απαραίτητο να αναπτύσσονται σε έκταση μίας παραγράφου, καθώς υπάρχει περίπτωση σε μία παράγραφο να υπάρχουν περισσότερα από ένα επιχειρήματα ή μία κεντρική ιδέα να ανα-

πτύσσεται σε περισσότερες από μία παραγράφους. Στην περίπτωση αυτή, ο μαθητής χωρίζει το κείμενο σε νοηματικές ενότητες και όχι σε παραγράφους.

- ④ Εντοπισμός των δευτερευουσών ιδεών, με τις οποίες ο συγγραφέας υποστηρίζει τα βασικά του επιχειρήματα. Κατά τη διάκριση των δευτερευουσών από τις πρωτεύουσες ιδέες μπορεί να βοηθήσει ο διαχωρισμός προτάσεων σε κύριες και δευτερεύουσες.
- ⑤ Διατύπωση πλαγιότιτλων για τις κεντρικές και τις επιμέρους ιδέες. Καλό είναι ο πλαγιότιτλος να είναι διατυπωμένος χωρίς ρήμα. Για παράδειγμα, αν σε μία παράγραφο ο μαθητής εξάγει τον πλαγιότιτλο: «Απαραίτητο είναι οι νέοι να επιλέγουν το κατάλληλο επάγγελμα», μπορεί να τον διατυπώσει: «Απαραίτητη είναι η κατάλληλη επιλογή επαγγέλματος από τους νέους».

Για να εντοπίσει ο μαθητής τις βασικές και τις δευτερεύουσες ιδέες που επιστρατεύεται ο συγγραφέας μπορεί να έχει υπόψη του τη μέθοδο με την οποία προσεγγίζονται, συνήθως, τα θέματα. Ο συγγραφέας, δηλαδή, σε ένα κείμενο πραγματεύεται ένα ζήτημα αναφέροντας:

Η σύνταξη του διαγράμματος:

Κατά τη σύνταξη του διαγράμματος ο μαθητής πρέπει να έχει στο νου του ότι:

- ο πρόλογος και ο επίλογος δεν εντάσσονται στο βασικό διάγραμμα και
- οι κεντρικές και οι δευτερεύουσες ιδέες αριθμούνται με διαφορετικά σύμβολα.

Το διάγραμμα, δηλαδή, αποκτά την παρακάτω δομή:

Πρόλογος

1. Θέμα
2. Θέση

Κύριο μέρος

- I. Πρώτη κεντρική ιδέα
 - i) πρώτη δευτερεύουσα ιδέα
 - ii) δεύτερη δευτερεύουσα ιδέα
- II. Δεύτερη κεντρική ιδέα
 - i) πρώτη δευτερεύουσα ιδέα
 - ii) δεύτερη δευτερεύουσα ιδέα
 - iii) τρίτη δευτερεύουσα ιδέα

Επίλογος–Συμπέρασμα

εφαρμογή

Να καταρτίσετε το δομικό διάγραμμα του κειμένου που ακολουθεί:

(το κείμενο που ακολουθεί μπορεί να αξιοποιηθεί στη διδασκαλία της ενότητας «Αξιολόγηση»).

*Η αξιολόγηση, ο εκπαιδευτικός και το εκπαιδευτικό έργο
από την οπτική της παιδαγωγικής λογικής
και της επικρατούσας δυσπιστίας*

Σε ευρύ επίπεδο, δεν υπάρχει τομέας της ανθρώπινης δραστηριότητας από τον οποίο να απουσιάζει η έννοια ή η διαδικασία της αξιολόγησης είτε σε επίσημη (τυπική) είτε σε ανεπίσημη (άτυπη) μορφή. Κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα, είτε αποτελεί μια κοινή προσπάθεια από την καθημερινή ζωή είτε αυτή παίρνει οργανωμένη

Πρόλογος

1. Η αξιολόγηση ως αναπόσπαστο τμήμα της καθημερινής ζωής.

και συστηματική μορφή, ενέχει το στοιχείο της αξιολόγησης. Από τις σχετικές θεωρητικές και ερευνητικές πραγματεύσεις προκύπτει η παραδοχή ότι η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού είναι ένα σύνθετο φαινόμενο, το οποίο δεν αφορά μόνο την παιδαγωγική επιστήμη και τους εκπαιδευτικούς. Είναι μια διαδικασία που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εκπαιδευτικής πράξης και συνδέεται άμεσα και έμμεσα με τον τρόπο που λειτουργεί το ίδιο το σχολείο αλλά και η ίδια η κοινωνία με τα δικά της ιδιαίτερα ιστορικά, πολιτικά, πολιτισμικά, οικονομικά και επιστημονικά χαρακτηριστικά.

Αυτό σημαίνει ότι η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού δεν έχει μόνο παιδαγωγικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα, αλλά και πολιτικό, ιδεολογικό, οικονομικό και κοινωνικό. Αυτό την καθιστά μια μη ουδέτερη και αυτόνομη διαδικασία, στην οποία εμπλέκονται οι κοινωνικές, πολιτικές και λοιπές συνθήκες, στις οποίες υπάγεται και με τις οποίες αλληλεπιδρά το σχολείο. Με άλλα λόγια, η αξιολόγηση του έργου του εκπαιδευτικού συνιστά, σε κάθε περίπτωση, ένα κοινωνικό φαινόμενο με θεωρητικές και πρακτικές επιπτώσεις σε πρόσωπα και καταστάσεις. Η πρακτική της εφαρμογή έχει ως σημείο αναφοράς αναμφισβήτητα την ασκούμενη εκπαιδευτική πολιτική, από την οποία εξαρτάται σε καθοριστικό βαθμό το περιεχόμενο και οι σκοποί της αξιολόγησης. Αυτός είναι και ο βασικός λόγος που δημιουργείται το πρόβλημα και η δυσπιστία εφαρμογής της αξιολόγησης, ως προς τους σκοπούς που υπηρετεί.

Μέσα από την αξιολόγηση του έργου του εκπαιδευτικού επιδιώκεται η εκφορά κρίσεων, εκτιμήσεων και διαπιστώσεων στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων και σκοπών για ένα συνολικό πλαίσιο, το οποίο περιλαμβάνει όλες τις παραμέτρους που συμβάλλουν στη λειτουργία της εκπαιδευτικής διαδικασίας, δηλαδή την εκπαιδευτική πολιτική, τα εκπαιδευτικά προγράμματα, τα σχολικά εγχειρίδια, τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές κ.ο.κ. Με την έννοια αυτήν, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού αποτελεί μέρος του συνόλου των συντελεστών του εκπαιδευτικού έργου. Από αυτή την παραδοχή απορρέουν και οι σκοποί της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου. Η αρχική χρήση του ορισμού δήλωνε το αποτέλεσμα της λειτουργίας της σχολικής μονάδας και η σημασία αυτή χρησιμο-

2. Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών ως αναπόσπαστο τμήμα της εκπαιδευτικής πρακτικής.

Κύριο μέρος

- I. Ο πολλαπλός χαρακτήρας της αξιολόγησης (§2)

εξαρτημένη από κοινωνικοπολιτικούς παράγοντες αφορά στην και εξαρτάται από την επικρατούσα εκπαιδευτική πολιτική

αποτέλεσμα:
η δυσπιστία για την εφαρμογή της.

- II. Στόχοι αξιολόγησης (§3)

αφορά την εκπαίδευση στο σύνολό της

η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αποτελεί μέρος της συνολικής αξιολόγησης

ποιείται και σήμερα, καθώς, πολλές φορές, ο όρος εκπαιδευτικό έργο εκλαμβάνεται ως το έργο του εκπαιδευτικού. Ωστόσο, ανακύπτει ζήτημα μεθοδολογικής, εκπαιδευτικής ή ιδεολογικής υπόστασης όταν από το σύνολο των συντελεστών του εκπαιδευτικού έργου η αξιολόγηση επιλέγεται να εφαρμοστεί μόνο για τον εκπαιδευτικό, καθιστώντας τον, με τον τρόπο αυτό, ως έναν από τους βασικούς υπευθύνους για την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Οι θεωρητικές, θεσμικές και ερευνητικές αναζητήσεις έχουν αναδείξει, επίσης, τις θετικές και αρνητικές παραμέτρους από την εφαρμογή της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού ή του εκπαιδευτικού έργου. Ως **θετικά στοιχεία** (πλεονεκτήματα) θεωρούνται: η βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού συστήματος, η προώθηση των αλλαγών και των καινοτομιών, η ανατροφοδότηση και αυτογνωσία των εκπαιδευτικών, η ανάπτυξη υπευθυνότητας και πρωτοβουλίας των εκπαιδευτικών, η βελτίωση της επίδοσης των μαθητών, η αξιοκρατική επιλογή των στελεχών της εκπαίδευσης, η επισήμανση τυχόν αδυναμιών των εκπαιδευτικών, η υποστήριξη των εκπαιδευτικών με επιμορφωτικά προγράμματα, η ενίσχυση του επαγγελματικού κύρους των εκπαιδευτικών, η διασφάλιση ποιότητας του έργου των εκπαιδευτικών, η διαπίστωση του βαθμού αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού συστήματος, η βελτίωση του προγράμματος των παιδαγωγικών σπουδών και, τέλος, η ενημέρωση των εμπλεκόμενων (π.χ. γονέων) για την ποιότητα του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου.

Ως **αρνητικά στοιχεία** (μειονεκτήματα) της καταλογίζονται οι ακόλουθες πλευρές της: προάγει τον ατομικισμό και τον ανταγωνισμό, κατηγοριοποιεί τους εκπαιδευτικούς, προκαλεί άγχος και μείωση απόδοσης των εκπαιδευτικών, δεν αξιοποιείται για ανατροφοδότηση του εκπαιδευτικού έργου, εφαρμόζεται χωρίς τη συναίνεση των εκπαιδευτικών, χρησιμοποιούνται κριτήρια αναξιόπιστα, μη αντικειμενικά και μη έγκυρα, παρατηρείται αμφισβήτηση των αξιολογικών κρίσεων των αξιολογητών, διαταράσσονται ή δημιουργούνται σχέσεις εξάρτησης μεταξύ αξιολογητών και εκπαιδευτικών, περιορίζεται στα άμεσα ορατά αποτελέσματα της διδασκαλίας, παραγνωρίζονται οι υπόλοιποι συντελεστές του εκπαιδευτικού έργου, χρη-

προβλήματα από τον περιορισμό της αξιολόγησης μόνο στο έργο του εκπαιδευτικού.

III. Αποτελέσματα αξιολόγησης (§4-5)

Θετικά (§4)

α. βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου

β. βελτίωση της προόδου των μαθητών

γ. βελτίωση της εκπαίδευσης.

Αρνητικά (§5)

α. καλλιέργεια ανταγωνισμού και σχέσεων εξάρτησης

β. έλλειψη αντικειμενικών κριτηρίων

σιμοποιείται ως μέσο ελέγχου και πειθάρχησης των εκπαιδευτικών και, τελικά, «επικρέμεται» η προηγούμενη αρνητική εμπειρία του κλάδου, ο αποκαλούμενος «επιθεωρητισμός», δηλαδή η προσπάθεια συνεχούς χειραγώγησης του εκπαιδευτικού μέσα από ένα αυταρχικό, διοικητικό και γραφειοκρατικό πλαίσιο.

Από τα παραπάνω συνεπάγεται ότι, για να εφαρμοστεί η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού, πρέπει πρώτα να αποκατασταθεί η σχέση εμπιστοσύνης ανάμεσα στην πολιτική ηγεσία και την εκπαιδευτική κοινότητα, δεδομένου ότι η δυσπιστία και η καχυποψία είναι διάχυτες στους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων. Και, τέλος, η αξιολόγηση, για να γίνει αποδεκτή στον παιδαγωγικό της ρόλο, απαιτεί πειστικότητα, εγκυρότητα, αξιοπιστία, αξιοκρατία και δικαιοσύνη τόσο στις προθέσεις, τις διαδικασίες, τα κριτήρια, τα αντικείμενα και τους σκοπούς της όσο και στα πρόσωπα που θα την εφαρμόσουν.

*Χαράλαμπος Κωνσταντίνου,
Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
(απόσπασμα – ελαφρώς διασκευασμένο)*

γ. μετατροπή της αξιολόγησης σε μέσο ελέγχου και πειθάρχησης.

Επίλογος: προϋποθέσεις εφαρμογής

1. καλλιέργεια σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ πολιτείας και εκπαιδευτικών
2. διαμόρφωση αντικειμενικού πλαισίου αξιολόγησης.

2. Περίληψη

Στην άσκηση Α είναι δυνατόν να ζητηθεί:

1. η εκτενής περίληψη ενός από τα δοθέντα κείμενα,
2. η περίληψη ενός κειμένου που αποτελεί συνέντευξη,
3. η συνοπτική περίληψη ενός κειμένου.

Α. Οδηγίες για εκτενή περίληψη ενός κειμένου

Η περίληψη αποτελεί ένα κείμενο με συνοχή και αλληλουχία νοημάτων που μπορεί να αντικαταστήσει το αρχικό δοθέν κείμενο.

Στάδια δημιουργίας της περίληψης:

- ① Διαβάζουμε το κείμενο που μας δόθηκε και επισημαίνουμε το θεματικό του κέντρο.

Το θεματικό κέντρο του κειμένου (δηλαδή το θέμα με το οποίο ασχολείται ο συγγραφέας σε όλο το κείμενο) χρειάζεται, γιατί με αυτό θα ξεκινήσει η πρώτη περίοδος της περίληψης.

Τυπικές φράσεις έναρξης περιληπτικού λόγου:

- Ο συγγραφέας, στο κείμενό του, αναπτύσσει τον προβληματισμό του σχετικά με...
 - Το θέμα που πραγματεύεται ο συγγραφέας αναφέρεται σε...
 - Ο συγγραφέας επιχειρώντας να προσεγγίσει...
 - Στο κείμενό του ο συγγραφέας αναφέρει...
 - Ο συγγραφέας με αφορμή το... αναφέρει...
- ② Εντοπίζουμε το θέμα κάθε παραγράφου και εξάγουμε πλαγιότιτλους οι οποίοι στηρίζονται όχι μόνο στη θεματική πρόταση αλλά και σε ουσιώδεις λεπτομέρειες της κάθε παραγράφου.
 - Κατά τη συγγραφή της περίληψης ο μαθητής μπορεί να αξιοποιήσει τις παρακάτω φράσεις:
 - Ο συγγραφέας αναφέρει...
 - Ο συγγραφέας διατυπώνει την άποψη...
 - Ο συγγραφέας επισημαίνει...

Θεματικές ενότητες και κριτήρια αξιολόγησης

ΚΡΑΤΟΣ–ΝΕΟΕΛΛΗΝΕΣ

*«Η καλύτερη κυβέρνηση είναι εκείνη όπου ο λαός υπακούει στους άρχοντες
και οι άρχοντες στους νόμους»*

Σόλων

Ορισμοί:

Κράτος: Ο όρος προέρχεται από το ρήμα κρατώ που σημαίνει εξουσιάζω, έχω δύναμη. Πρόκειται για την εξουσιαστική δύναμη. Περισσότερο, όμως, ο όρος χρησιμοποιείται για να δηλωθεί το σύνολο της επικράτειας.

Πολιτεία: Πρόκειται για ένα οργανωμένο κοινωνικό σύνολο που διαθέτει εξουσία μέσα με μια συγκεκριμένη χώρα.

Τι προσφέρει το κράτος – η πολιτεία στους πολίτες:

► Πνευματικός τομέας

- **Πνευματική άνοδος:** Στο πλαίσιο ενός κράτους υπάρχει δυνατότητα πνευματικής ανάπτυξης των ανθρώπων, αφού οι πολίτες του μπορούν να έρθουν σε επαφή με τις επιστήμες και τις τέχνες που εξελίσσονται και έτσι προάγεται συνολικά και ο πολιτισμός.
- **Διαμόρφωση εθνικής ταυτότητας:** Το κράτος – η πολιτεία παρέχει τη δυνατότητα να διαμορφωθεί η εθνική συνείδηση του κάθε ατόμου, αφού φέρνει τον άνθρωπο σε επαφή με τη γλώσσα, τις αξίες, τις παραδόσεις και, με αυτόν τον τρόπο, προστατεύεται η γλώσσα, διαφυλάσσονται οι πολιτιστικές αξίες και, γενικότερα, διατηρείται η εθνική ταυτότητα του κάθε λαού.

► Κοινωνικός τομέας

- **Εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας:** Ορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των πολιτών, αφού θεσπίζει νόμους και τους θέτει σε εφαρμογή και έτσι δίνει τη δυνατότητα στο κοινωνικό σύνολο να ρυθμίζει τις ενέργειες και τη συμπεριφορά του και να αξιολογείται για αυτές.
- **Πρόνοια:** Η πολιτεία παρέχει κοινωνική πρόνοια σε όλα τα μέλη της, αφού προσπαθεί να διασφαλίζει σε αυτά ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, να φρο-

ντίζει για την ποιότητα ζωής και να την αναβαθμίζει σε όσους πολίτες έχουν πραγματικά ανάγκη. Έτσι, επιδιώκει να βελτιώνει γενικότερα την ποιότητα ζωής των μελών της.

- **Περιορισμός φαινομένων κοινωνικής παθογένειας:** Το κράτος προσπαθεί να περιορίζει τα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας, αφού θεσπίζει τους νόμους και επιβάλλει ποινές στους παραβάτες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της κοινωνίας, τον περιορισμό των φαινομένων της βίας και της εγκληματικότητας και τη δημιουργία αισθήματος ασφάλειας στους πολίτες.

► Πολιτικός τομέας

- **Συμμετοχή στα κέντρα λήψης αποφάσεων:** Η πολιτεία παρέχει τη δυνατότητα στο άτομο να συμμετέχει στα κοινά, αφού στο πλαίσιο ενός δημοκρατικού πολιτεύματος ο λαός είναι αυτός που έχει κυρίαρχο λόγο. Έτσι, οι πολίτες αγωνίζονται για την υγιή λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος και την διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους.

► Εθνικός τομέας

- **Προάσπιση του κράτους:** Λαμβάνονται μέτρα για την προάσπιση των συμφερόντων του κράτους και την υπεράσπισή του σε περιπτώσεις κινδύνου. Με αυτόν τον τρόπο επιδιώκεται να εξασφαλιστεί η ελευθερία στους πολίτες.
- **Οικονομική πρόοδος:** Το κράτος προσπαθεί να διασφαλίζει την οικονομική ανάπτυξη και την ευημερία των πολιτών μέσα από διακρατικές οικονομικές συμφωνίες.

Υποχρεώσεις του πολίτη απέναντι στο κράτος–πολιτεία

- **Συμμετοχή στα κοινά:** οι πολίτες πρέπει να αναλαμβάνουν δράση για την επίλυση καθημερινών κοινωνικών προβλημάτων. Είναι ανάγκη να είναι ενεργοί και να μην αναμένουν πάντα τη λήψη αποφάσεων από το κράτος για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.

- **Αίσθημα κοινωνικής συνείδησης:** οι πολίτες οφείλουν να προτάσσουν το κοινωνικό καλό πιο πάνω από το ατομικό συμφέρον, να μην έχουν μόνο ιδιοτελείς βλέψεις, ώστε το κράτος να προοδεύει και οι πολίτες να ευημερούν.
- **Πολιτική ενεργοποίηση:** οι πολίτες πρέπει να συμμετέχουν στα κοινά και να δραστηριοποιούνται σε θέματα που αφορούν την πολιτική ζωή του τόπου, χωρίς όμως να οδηγούνται σε πολιτικό φανατισμό ή κομματοποίηση.
- **Υπακοή στους νόμους:** οι πολίτες οφείλουν να τηρούν τους νόμους που θεσπίζει το κράτος, ώστε να εξασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας.
- **Πνεύμα συνεργατικότητας:** οι πολίτες μέσα από το πνεύμα της συλλογικότητας, της αλληλεγγύης και του διαλόγου μπορούν να συνεργάζονται για την καλύτερη δυνατή επίλυση των προβλημάτων.

Αίτια αδιαφορίας του πολίτη απέναντι στο κράτος

► Ατομικό επίπεδο

- **Υλικός ευδαιμονισμός:** Η υλικοευδαιμονιστική αντίληψη περί ζωής καταργεί την κριτική θεώρηση των πραγμάτων και προσανατολίζει το ενδιαφέρον του ανθρώπου στην κατανάλωση και τα υλικά αγαθά. Έτσι, ο πολίτης απομακρύνεται από το ενδιαφέρον του για το κράτος.
- **Πνεύμα ατομικισμού:** Ο άνθρωπος έγινε ατομικιστής και αποβλέπει μόνο στο προσωπικό του συμφέρον, αδιαφορώντας για το μέλλον των συνανθρώπων του και συνολικά ολόκληρης της κοινωνίας. Η νοοτροπία αυτή τον οδηγεί στην αδιαφορία για το κράτος του.

► Φορείς αγωγής

- **Οικογένεια:** δεν υπάρχει η κατάλληλη αγωγή και οι γονείς δεν αποτελούν υγιή πρότυπα για τα παιδιά τους, ώστε να τους μεταλαμπαδεύουν την αγάπη για το κράτος τους και το ενδιαφέρον για τα κοινά ζητήματα.
- **Εκπαίδευση:** η εκπαίδευση έχει ως στόχο τη δημιουργία εξειδικευμένων ανθρώπων, αδιαφορώντας για τη δημιουργία ολοκληρωμένης προσωπικότητας των νέων. Η εκπαίδευση με τον καθαρά τεχνοκρατικό προσανατολισμό της δεν μεταλαμπαδεύει πολιτικές και ηθικές αξίες.

► Κοινωνικό επίπεδο

- **Κρίση της πολιτικής ζωής:** τα φαινόμενα διαφθοράς των πολιτικών, ο λαϊκισμός, η δημοκοπία και η προσπάθεια χειραγώγησης των πολιτών έχει οδηγήσει σε απογοήτευση τους πολίτες.
- **Απουσία υγιών πολιτικών προτύπων:** Δεν υπάρχουν στην εποχή μας πολιτικοί ηγέτες με υψηλό ήθος και αγάπη για το κράτος, για να αποτελέσουν πολιτικά πρότυπα για τον λαό και να τον εμπνεύσουν.

Κείμενο προβληματισμού

«Κράτος και Νεοέλληνες»

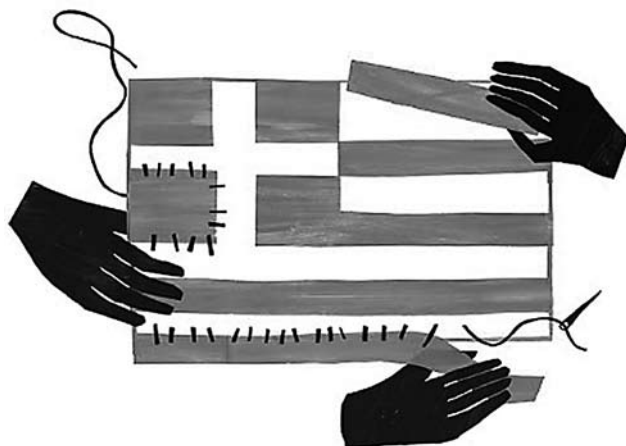
[...] Ότι δεν πονούμε, ή ότι δεν πονούμε αρκετά την Πολιτεία σαν κάτι εντελώς δικό μας, είναι βέβαιο. Από αναρχισμό όμως πράττουμε με τρόπους αντιθέτους προς τα αισθήματα και τα συμφέροντά μας ή από άλλους λόγους; Και πώς είναι δυνατόν αυτός ο δήθεν αναρχισμός να θεωρηθεί έμφυτη ιδιότητα ριζωμένη μέσα στη δική μας φυλή;

[...] Η αδιαφορία ή η λανθάνουσα εχθρότητα προς το Κράτος και τις λειτουργίες του είναι αποτέλεσμα ιστορικών αιτίων και μιας κακοδαιμονίας που ατυχώς διαιώνίζεται. Ας μη λησμονούμε ότι επί μακρά χρόνια και κατά διαστήματα δεν υπήρχε γι' αυτόν εδώ τον πολυβασανισμένο λαό σύμπτωση Πολιτείας και Έθνους. Η κρατική εξουσία στις διάφορες περιόδους της δουλείας δεν ήταν μονάχα ξένη αλλά και εχθρική προς την εθνική μας υπόσταση. Και επομένως γενεές γενεών, για να βεβαιώσουν την εθνική τους ιδιοτυπία, τη ξεχωριστή τους ύπαρξη, ήταν αναγκασμένες να μισούν, να απατούν και να πολεμούν τα όργανα και τις λειτουργίες που στα μάτια τους εκπροσωπούσαν το Κράτος και σάρκωναν την ιδέα της Πολιτείας.

Το κρυφό μίσος με τα ψυχικά επακόλουθα του είναι πολύ πιο επικίνδυνο από τη φανερή αντίθεση, τον ανοιχτό πόλεμο. Συμπνιγόμενο από το φόβο τρέφεται από την κατάστασή του και αφήνει στα σκοτεινά στρώματα της ψυχής λασπερά κατάκαθια που δεν εξαλείφονται. Ακόμη κι όταν λευτερωθεί από το ζυγό, δεν μπορεί εύκολα ένας λαός να αγαπήσει την Πολιτεία με τους περιορισμούς της, έστω και αν είναι τώρα δική του, αφού ως προχτές ακόμη το Κράτος ήταν η θέληση και η βία του δυνάστη του.

[...] Για να εξηγήσουμε όμως το φαινόμενο που εξετάζουμε, πρέπει να αναφέρουμε ακόμη ένα λόγο πολύ σοβαρό. Όταν λευτερώθηκε από τον τουρκικό ζυγό αυτή η μικρή ελληνική γωνιά, η Πολιτεία μας δεν θεμελιώθηκε ούτε αναπτύχθηκε οργανικά απάνω σε κάποιες αυτόχθονες μορφές οργάνωσης και διοίκησης, βγαλμένες από τις δικές μας ψυχολογικές και άλλες ανάγκες και από την ιστορική κίνηση της ζωής του Έθνους, αλλά μας επιβλήθηκε απέξω από ξένους και με ξένους που φυσικά δε νοιάστηκαν να εξετάσουν αν το φόρεμα τούτο ήταν κομμένο στα μέτρα μας, ούτε προσπάθησαν να το ταιριάσουν κάπως απάνω στο δικό μας κορμί. Έτσι εφαρμόστηκαν κι εξακολουθούν να εφαρμόζονται πειραματικά στη χώρα μας διοικητικοί και πολιτικοί θεσμοί που δεν μίλησαν ποτέ βαθιά στην ψυχή του λαού μας, ούτε ίσως ανταποκρίνονται εντελώς στις πραγματικές του ανάγκες.

Είναι γνωστές οι μελέτες του Κώστα Καραβίδα για την κοινοτική οργάνωση. Μπορεί να μη συμμερίζεται κανείς την αισιοδοξία και την πίστη του ότι και τώρα είναι δυνατόν να γίνει εκείνο που δεν έγινε άλλοτε, στην ώρα του τη φυσιολογική. Ορισμένως όμως θα αναγνωρίσει ότι θα ήταν πολύ διαφορετική, τελειότερη, η

κρατική μας οργάνωση και πολύ στενός, οργανικά συνεκτικός, ο δεσμός του πολίτη με την Πολιτεία στον τόπο μας, αν αυτό το θαυμαστό κύτταρο, η κοινότητα, που δημιουργήθηκε με το αίμα του λαού μας από πανάρχαια χρόνια και λειτούργησε τόσο λαμπρά στους χρόνους της δουλείας, αφηνόταν να αναπτυχθεί φυσιολογικά σε ένα γενικότερο, πλούσια διακλαδωμένο και πυργωτά διαρθρωμένο διοικητικό σύστημα. Τα ξενοφερμένα καθεστώτα σκότωσαν το κύτταρο τούτο και μας επέβαλαν θεσμούς και τύπους, μέσα στους οποίους μάταια ως τώρα προσπαθούμε να βρούμε τον εαυτό μας. Βάλετε μαζί μ' αυτές τις αιτίες την κακοδιοίκηση που είναι ενδημικό κακό στον τόπο μας, τη διαφθορά της πολιτικής μας ηγεσίας που τα ανομήματά της πλήρωσαν ακόμη και με το αίμα τους οι λίγες φωτεινές μορφές της νεότερης ιστορίας μας, προσθέσετε τέλος και τη βαθύτερη κρίση που περνάει εδώ και κάμποσα χρόνια η έννοια του Κράτους μέσα στις φοβερές αντινομίες της ζωής όλων των σημερινών λαών και θα εξηγήσετε γιατί οι βασανισμένοι άνθρωποι αυτού του τόπου, του πολυπατημένου από ξένους κάθε λογής, δεν αισθάνονται ακόμη εντελώς δικό τους το Κράτος. Ας μην τους καταλογίζουμε αναρχισμό, αφού η μοίρα τους έγραφε να μην είναι νοικοκυραίοι στο σπίτι τους και να μην αφήνονται ήσυχοι να φτιάσουν με τη δική τους ζωή και μέσ' από τη δική τους ιστορία τους κοινωνικούς των θεσμούς.

(Ε.Π. Παπανούτσος, *Εφήμερα – Επίκαιρα – Ανεπίκαιρα*)

Ασκήσεις

A Να γίνει η περίληψη του κειμένου σε 100-110 λέξεις.

(μονάδες 25)

B.1 «Ότι δεν πονούμε, ή ότι δεν πονούμε αρκετά την Πολιτεία σαν κάτι εντελώς δικό μας, είναι βέβαιο». Να αναπτύξετε την παραπάνω άποψη του συγγραφέα σε μια παράγραφο 60-80 λέξεων.

(μονάδες 10)

B.2 Στο κείμενο να δώσετε δύο δικούς σας τίτλους. Ο ένας τίτλος να είναι χωρίς σχόλιο και ο άλλος με σχόλιο. (μονάδες 5)

B.3 Να εντοπίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της δεύτερης παραγράφου του κειμένου και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (μονάδες 10)

B.4 Να καταγράψετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: διαιωνίζεται, λησμονούμε, εξαλείφονται, θεμελιώθηκε, αντινομίες. (μονάδες 10)

Γ Να γράψετε ένα άρθρο που θα δημοσιευτεί σε πολιτικό περιοδικό (300-400 λέξεις) στο οποίο θα παρουσιάζετε τα βασικότερα αίτια της αδιαφορίας των Νεοελλήνων για το κράτος τους καθώς και τον ρόλο των αληθινών ηγετών για την ορθή λειτουργία του κράτους. (μονάδες 40)

Διαβάστε από το συνοδευτικό CD-ROM τα παράλληλα κείμενα:

1. «Ψυχολογία των Νεοελλήνων», Ε.Π. Παπανούτσος, *Τα μέτρα της εποχής μας*.
2. Γιάννης Πανούσης, *Όλα είναι ζήτημα ορίων*.

Δείτε από το συνοδευτικό CD-ROM στο διαδίκτυο:

«Ο ιός της ανομίας». Εκπομπή του «Ρεπορτάζ Χωρίς Σύνορα» για την ελληνική ανομική καθημερινότητα.

Απαντήσεις στις ασκήσεις του σχολικού βιβλίου

Η Είδση

σελ. 15 σχολικού βιβλίου:

Να παρατηρήσετε τα αποσπάσματα της διπλανής στήλης και να τα κατατάξετε σε δύο κατηγορίες: α) σ' αυτά που απλώς ανακοινώνουν ένα γεγονός, β) σ' αυτά που συνδυάζουν την ανακοίνωση του γεγονότος με το σχόλιο. Ύστερα να επιλέξετε δύο αποσπάσματα της πρώτης (α) κατηγορίας και να σχολιάσετε. Μπορείτε, αν θέλετε, να τροποποιήσετε τη διατύπωση του αποσπάσματος.

- Απλώς ανακοινώνουν ένα γεγονός: 1^ο απόσπασμα, 5^ο απόσπασμα.
- Συνδυάζουν την ανακοίνωση γεγονότος με σχόλιο: 2^ο, 3^ο, 4^ο, 6^ο απόσπασμα.

1^ο απόσπασμα με σχόλιο: Είναι ντροπή για τον κόσμο που θέλει να ονομάζεται «σύγχρονος» να ανέχεται βρέφη και νήπια να πεθαίνουν από έλλειψη βασικών ειδών διατροφής.

5^ο απόσπασμα με σχόλιο: Μια αναλφάβητη, αλλά πεισματάρη γυναίκα, που δεν πτοείται από καμιά δυσκολία, άρχισε να μαθαίνει γραφή και ανάγνωση.

σελ. 16 σχολικού βιβλίου:

Να παρουσιάσετε σε πέντε περίπου στίχους ένα αξιοσημείωτο γεγονός που αφορά το σχολείο σας, π.χ. κάποια δραστηριότητα των μαθητικών κοινοτήτων, και ένα άλλο που αφορά την περιοχή σας, π.χ. την ίδρυση μιας βιβλιοθήκης· να ξαναγράψετε ύστερα την είδηση προσθέτοντας και το σχόλιο.

Γεγονός που αφορά το σχολείο:

Στο πλαίσιο της παγκόσμιας ημέρας προστασίας του περιβάλλοντος το σχολείο διοργάνωσε εκδήλωση στην οποία συμμετείχαν πολλοί μαθητές με τα έργα τους. Επτά από αυτούς βραβεύτηκαν και με έξοδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα λάβουν συμμετοχή σε πανευρωπαϊκό διαγωνισμό για την ανάδειξη του καλύτερου έργου με θέμα το περιβάλλον.

Γεγονός που αφορά την περιοχή:

Ο Δήμος με τη συμμετοχή και τη δράση των πολιτών ίδρυσε την δημοτική βιβλιοθήκη, η οποία λειτουργεί ήδη καθημερινά από τις οκτώ το πρωί ως τις δέκα το βράδυ. Στη βιβλιοθήκη υπάρχουν έργα διάφορων συγγραφέων καθώς και χειρόγραφα έργα τους.

Τα ίδια γεγονότα με σχόλιο:

Στο πλαίσιο της παγκόσμιας ημέρας προστασίας του περιβάλλοντος το σχολείο διοργάνωσε μια αξιολογή εκδήλωση στην οποία συμμετείχαν πολλοί μαθητές με τα έργα τους. Επτά από αυτούς θριάμβευσαν και με έξοδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα λάβουν συμμετοχή σε πανευρωπαϊκό διαγωνισμό για την ανάδειξη του καλύτερου έργου με θέμα το περιβάλλον!

Ο δραστήριος Δήμος μας με τη συμμετοχή και τη δράση των πολιτών που μένουν άγρυπνοι και ενδιαφέρονται για το καλό του τόπου τους, ίδρυσε την δημοτική βιβλιοθήκη, η οποία λειτουργεί ήδη καθημερινά από τις οκτώ το πρωί ως τις δέκα το βράδυ. Στη βιβλιοθήκη υπάρχουν αξιόλογα έργα διάφορων συγγραφέων καθώς και πολύτιμα χειρόγραφα έγγραφα τους.

σελ. 17 σχολικού βιβλίου:

Να παρατηρήσετε τα παραδείγματα της διπλανής στήλης και να προσδιορίσετε το είδος του σχολίου (θαυμασμό, ενθάρρυνση, ευχαρίστηση, έκπληξη, συμφωνία, αποδοκιμασία, αποστροφή, αγανάκτηση, κατάπληξη, αποθάρρυνση, δισταγμό, απορία, αμφισβήτηση, ειρωνεία, έμφαση) που εκφράζουν τα σημεία στίξης στην κάθε περίπτωση. Να αποδοθεί λεκτικά το σχόλιο που εκφράζουν τα σημεία στίξης στις παραπάνω φράσεις.

1. **Θαυμασμός:** η προσπάθειά του είναι άξια θαυμασμού.
2. **Έκπληξη:** η επιμονή του εκπλήσσει.
3. **Αποδοκιμασία:** απαράδεκτη ενέργεια.
4. **Ειδική ορολογία:** έκκληση για βοήθεια.
5. **Αγανάκτηση:** προκαλεί αγανάκτηση των πολιτών η αξίωση της Άγκυρας...
6. **Έκπληξη:** απίστευτη η συντήρηση τροφίμων με ακτινοβολία.
7. **Ειρωνεία:** ειρωνικό να μιλάμε για δάση που δεν υπάρχουν.
8. **Απορία:** δίλλημα του ανθρώπου να τρώει ή όχι.
9. **Αμφισβήτηση:** αδύνατον να ανέβηκε σε μια ώρα στην Πάρνηθα.
10. **Ειρωνεία:** σιγά μην ήταν ο καλύτερος.

σελ. 17 σχολικού βιβλίου:

Να γράψετε πέντε σύντομες ειδήσεις παρουσιάζοντας το σχόλιό σας με τα κατάλληλα σημεία στίξης.

1. Άγριες καταιγίδες αναμένονται στα κεντρικά της χώρας!
2. Ο Υπουργός Παιδείας «διαβεβαίωσε» ότι οι εξετάσεις θα διεξαχθούν χωρίς εμπόδια.
3. Η Ελλάδα πρώτη... στο λαθρεμπόριο όπλων...
4. «Καύσωνας» απεργιών ενάντια στο πολυνομοσχέδιο.
5. Σχέδιο τράπεζας για οξυγόνο... στην αγορά.

σελ. 20 σχολικού βιβλίου:

Να διαβάσετε τα αποσπάσματα της διπλανής στήλης και να απαντήσετε στις ερωτήσεις: Ποιες λέξεις ή φράσεις αποτελούν το σχόλιο που μεταφέρει ο δημοσιογράφος; Με ποιους τρόπους δείχνει ότι πρόκειται για τη γνώμη κάποιου άλλου; Σε τι αποβλέπει αυτή η τακτική του;